

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Ann-Christine Kinch
Tommy Nilsson

Yttrande över granskningsrapport om målstyrning inom barn- och grundskolenämnden

Sammanfattning

KPMG:s sammanfattande bedömning, i rapport daterad 2012-12-04, är att det finns en rimlig koppling mellan inriktningsmål och effektmål, att effektmålen är mätbara, vilket tydliggörs av de mått som nu tagits fram inför 2013 års verksamhetsplan, men att en del av målvärdena inte är realistiska utan är av mer visionär karaktär. KPMG rekommenderar barn- och grundskolenämnden att se över målvärdena utifrån vad som är realistiskt under rådande förutsättningar samt vidta åtgärder för att mål- och resultatstyrningen kommer igång som planerat.

Ingetdera av effektmålen med de högt satta målvärdena har tidigare varit föremål för motsvarande mätning, varför en omprövning av målvärdena kan komma att ske om det skulle visa sig att en sådan åtgärd är till fördel för det framtida styrningsarbetet. I samband med införandet av det nya arbetssättet kring mål- och resultatstyrning genomfördes användarutbildning i verktyget Stratsys. Kontinuerligt stöd i arbetet finns att tillgå från planeringsavdelningen. Uppföljning kommer att ske under våren 2013.

Ärendet

KPMG har av Täby kommuns revisorer fått uppdrag att granska målstyrningen i Barn- och grundskolenämnden.

KPMG:s sammanfattande bedömning är att det finns en rimlig koppling mellan inriktningsmål och effektmål, att effektmålen är mätbara, vilket tydliggörs av de mått som nu tagits fram inför 2013 års verksamhetsplan, men att en del av målvärdena inte är realistiska utan är av mer visionär karaktär.

KPMG rekommenderar Barn- och grundskolenämnden följande:

1. Att se över målvärdena utifrån vad som är realistiskt under rådande förutsättningar. Mål ska vara höga och utmanande, men ligger de på en nivå som uppenbart inte är möjligt att nå under verksamhetsåret finns risk att de tappar sin styreffekt.

2. Att vidta de åtgärder som krävs för att mål- och resultatstyrningen via Stratsys kommer igång som planerat och används av samtliga verksamheter inom nämndens område.

Överväganden

Förskola och pedagogisk omsorg

Huvuddelen av förskoleverksamheten i Täby bedrivs som bidragsfinansierad enskild verksamhet och inte på entreprenad. Kommunen godkänner förskolor/pedagogisk omsorg utifrån skollag och läroplan och utövar tillsyn över de förskolor och den pedagogiska omsorg som godkänts. Kommunen ställer villkor för bidraget. Verksamheten ska uppfylla kommunens krav på god kvalitet och säkerhet genom att följa nationella och kommunala styrdokument för förskola/pedagogisk omsorg. Bidragsfinansierad enskild verksamhet medför en begränsad kommunal styrning och kontroll. Bidraget är ett ensidigt kommunalt beslut. Det finns således inte något avtal om verksamhetens drift. Bidraget kan överklagas.¹ Det är huvudmannen, enskild såväl som kommunal, som ansvarar för att utbildningen följer gällande regelverk.

Kommentarer utifrån rekommendationer - se över målvärden

Förskola effektmål: I verksamhetsplanen 2013 gäller effektmålen den kommunala förskolan och i vilken omfattning förskolor och pedagogisk omsorg granskas under året. Fristående förskolor och pedagogisk omsorg granskas bl.a. genom de kvalitetsuppföljningar som genomförs av tillsynsansvariga pedagoger i kommunen. Det är ett tydligt uttryckt politiskt krav att samtliga förskolor och pedagogisk omsorg ska granskas vid årliga besök i verksamheterna.

Förskola prioriterade områden: I verksamhetsplanen 2013 beskrivs att utifrån ett antal prioriterade områden ska kvalitetsuppföljningar genomföras av samtliga förskolor och pedagogisk omsorg. De prioriterade områdena granskas och bedöms vid besök i verksamheterna. Verksamhetsplanen 2013 skiljer på effektmål och prioriterade områden. Bidragsfinansierad enskild verksamhet medför, som nämnts ovan, en begränsad kommunal styrning och kontroll. I verksamhetsplanen 2013 är målvärdena för de prioriterade områdena satta till 100 procent. Det fanns inte vid det tillfället för verksamhetsplanens framtagande jämförbara målvärden att förhålla sig till. Om de prioriterade områdena kvarstår i arbetet med nästa verksamhetsplan finns det redovisade målvärden att förhålla sig till.

¹ *Bidrag på lika villkor. Utredningen om lika villkor för fristående skolor, (SOU 2008:8).*

Förskola och grundskola: Två målvärden har satts till 100 procent i verksamhetsplanen för 2013 avseende förskola och skola. Det är till att börja med måttet "andel förskolor/grundskolor där omtanken om miljön är synlig för barn, elever och personal". Detta mått kompletteras med måttet "miljökravet finns med i ingångna avtal" för att se om effektmålet om långsiktig hållbar utveckling kan uppnås. Täby kommun har i arbetet inte sett något alternativ än att sätta 100 procent, dels på grund av de signaler det skulle sända ut, dels på grund av att år 2013 anser kommunen att det är ett grundläggande krav att samtliga verksamheter ska kunna synliggöra ett medvetet miljötänkande. Effektmålet kan fortfarande uppnås även om värdet inte blir 100 procent. Detta då det andra måttets målvärde är satt till 80 procent. Uppfylls det andra måttet och verksamheterna nästan når det första måttet, kommer effektmålet sannolikt bedömas som uppnått. En intern anvisning har utarbetats för arbetet kring bedömningarna av måtten.

Det ska dock sägas att ingetdera av detta tidigare är mätt, varför en omprövning av målvärdena kan ske om det skulle visa sig att en sådan åtgärd är till fördel för det framtida styrningsarbetet.

Det andra målvärdet som är satt till 100 procent handlar om trygghet och arbetsro för eleverna. Detta ingår som ett av tre mått under effektmålet "skoldagen präglas av trygghet, nyfikenhet och glädje". Enligt skollagen har samtliga elever rätt till trygghet och arbetsro. Med en sådan skrivning i lagen, samtidigt som det varit en tydlig vilja från ledningen och nämnden att måttet ska med, finns inget annat alternativ än att sätta ett målvärde på 100 procent. Övriga två mått är satta till 85 respektive 80 procent, varför effektmålet fortfarande kan uppnås även om skolorna inte når hela vägen fram avseende trygghet och arbetsro.

Kommentarer utifrån rekommendationer - åtgärder för mål- och resultatstyrning

Förskola och grundskola: Vid införande av Stratsys som verktyg för kommunens mål- och resultatstyrning genomfördes utbildningar för chefer inom samtliga verksamhetsområden, så även inom barn- och grundskolenämndens ansvarsområde. Utbildning för förskolechef/rektorer i förskolan/grundskolan genomfördes under våren 2011 och innehöll dels en introduktion till målstyrning och dels den praktiska tillämpningen i Stratsys.

Förutom den inledande utbildningen har även workshops genomförts. Dessa har varit såväl öppna, dvs. vänt sig till alla chefer utan krav på anmälan, som riktade, dvs. vänt sig till viss verksamhet med planerat deltagande. Innehållet i workshops har dels varit inriktat på planering för kommande år och dels på rapportering i samband med delårsuppföljning och årsredovisning. Workshops har tidsmässigt genomförts i samband med att planering respektive rapportering varit aktuell.

Från läsåret 2012/13 använder utbildningsområdet verktyget Stratsys även för den lagstadgade dokumentationen av kvalitetsarbetet. Det innebär att såväl den

nationella som den kommunala styrningen inom barn- och grundskolenämndens område ska dokumenteras i Stratsys. I samband med införandet av det nya arbetssättet genomfördes ytterligare användarutbildning i verktyget Stratsys för förskolechef/rektorer. Kontinuerligt stöd i arbetet finns att tillgå från planeringsavdelning. Uppföljning kommer att ske under våren 2013.